



Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå inom forskarutbildningsämnet vårdvetenskap, 240 hp

General syllabus for doctoral studies in Caring Science, 240 hp

Fastställd av Utbildnings- och forskningsnämnden

Beslutad den	Gäller fr.o.m.
2018-01-18	2018-01-18
2019-05-22	2019-05-22

Diarienummer: HIG-UTB 2018/22

1 Om allmän studieplan

För varje ämne där utbildning på forskarnivå anordnas ska det finnas en allmän studieplan som anger utbildningens innehåll, krav på särskild behörighet samt övriga föreskrifter (HF 6:26).

Utöver de föreskrifter som finns i denna allmänna studieplan framgår gällande bestämmelser för utbildning på forskarnivå vid Högskolan i Gävle av:

- Högskoleförordningen (HF): 5 kap. (anställning som doktorand), 6 kap. (utbildning på forskarnivå) och 7 kap (tillträde till utbildning på forskarnivå), bilaga 2 (examensordning)
- Antagningsordningen vid Högskolan i Gävle
- Rutiner för utbildning på forskarnivå vid Högskolan i Gävle
- Lokal examensordning vid Högskolan i Gävle
- Lokala examensbeskrivningar vid Högskolan i Gävle



2 Beskrivning av forskarutbildningsämnet

Forskarutbildningsämnet vårdvetenskap omfattar forskning som utgår från människors hälsa, välbefinnande och utveckling på individ-, grupp- liksom på samhällsnivå. Det avser forskning som sätter människan i centrum och utvecklar kunskapen om en hållbar livsmiljö för människan inom arbetsliv, familjeliv och fritid. Inom ämnet studeras människors möjligheter att tillämpa strategier för att hantera sin hälsa och livskvalitet i olika livsmiljöer samt relationen mellan dessa. Hälsöfrämjande förhållanden, strategier och åtgärder studeras, och även förebyggande och behandlande insatser i olika sammanhang. Forskarutbildningsämnet omfattar forskning som syftar till att främja ett inkluderande och hållbart arbetsliv. Ett arbetsliv där människor med långvariga sjukdomstillstånd, funktionsvariationer och olika former av social utsatthet kan komma in i eller vara kvar i. Det innefattar frågor som kan beröra integrering i arbetslivet, upplevelser av god hälsa, utveckling och meningsfullhet i olika livsmiljöer. Många människor lever idag med långvariga sjukdomstillstånd och funktionsvariationer som påverkar deras förmåga till ett hälsosamt liv såväl som arbetsliv. Relaterat till arbetslivet omfattas även forskning som berör diskriminering i arbetslivet, ledarskap, personalens och studenters arbetsmiljö, hälsöfrämjande faktorer, lärande och utveckling i professionen samt hur dessa mått relaterar till personalens välbefinnande och verksamhetens kvalitet. Förebyggande insatser på individnivå är viktiga inslag i den vårdvetenskapliga forskningen liksom forskning om ledarskapets och arbetsorganisationens betydelse för människors hälsa. Teoretiska, metodologiska och tillämpade frågeställningar behandlas inom ämnet.

3 Mål för utbildning på forskarnivå

3.1 Doktorsexamen

3.1.1 Examensmål ur högskoleförordningen

Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet
- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande
- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och



- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

För doktorexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

För doktorexamen med en viss inriktning ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

3.1.2 Lokala examensmål

Ämnet har inga lokala mål.

3.2 Licentiatexamen

3.2.1 Examensmål ur högskoleförordningen

Licentiatexamen uppnås antingen efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst 120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, eller efter att doktoranden/licentiaten fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som skall avslutas med doktorexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.

För licentiatexamen skall doktoranden/licentiaten:

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och



- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet
- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För licentiatexamen med en viss inriktning ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

3.2.2 Lokala examensmål

Ämnet har inga lokala mål.

4 Behörighet och förkunskapskrav

4.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har, enligt Högskoleförordningen 7 kapitel § 39, den som har

- avlagt en examen på avancerad nivå,
- fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
- på annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper

Högskolan får för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

4.2 Särskild behörighet

För att antas till utbildning på forskarnivå i vårdvetenskap finns inga krav på särskild behörighet.

5 Urval- och antagning av sökande till forskarutbildningen

5.1 Urval

Urvalet av sökande till en studieplats sker på basis av den sammanvägda bedömningen av den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Urvalsproceduren grundar sig på följande kriterier för bedömning av de sökande:

- formell behörighet för att antas till forskarutbildning
- relevans och omfattning av utbildningsbakgrund
- ansökans kvalitet och, i förekommande fall, den tilltänkta forskningsplanens kvalitet
- kvaliteten i den sökandes uppsatser, examensarbeten eller motsvarande
- erfarenhet av forskningsrelaterat arbete, med avseende på både mängd och innehåll och/eller annan arbetslivserfarenhet av relevans för forskarutbildningen
- kompetens och inriktning i relation till den specifika studieplatsen
- förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildning mot bakgrund av inlämnade handlingar, intervju och eventuella arbetsprov/tester
- förmåga att bidra till den vetenskapliga miljö där forskarutbildningen ska äga rum
- omdöme från referenser

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande (HF 7 kap 41 §).

5.2 Antagning

Antagningen till utbildning på forskarnivå sker till fyra års heltidsstudier (240 hp) som leder till doktorexamen. Om särskilda skäl föreligger kan antagning ske till enbart två års heltidsstudier för licentiatexamen, 120 hp. En doktorand, antagen till fyra års heltidsstudier, har också rätt men inte skyldighet att avlägga en licentiatexamen, som etapp i forskarutbildningen.

Doktorand får endast antas om finansieringen är säkrad för hela utbildningstiden. För doktorexamen innebär det fyra års studier (48 månader) vid 100 % studietakt, eller som ofta är



fallet, fem års studier vid 80 % studietakt. Studierna får dock högst pågå under åtta år (i snitt 50 % studietakt). För licentiatexamen gäller halverade tider relativt de som gäller för doktorsexamen.

Ytterligare regler och rutiner för antagning till studier på forskarnivå vid Högskolan i Gävle framgår av Högskolans antagningsordning och styrdokumentet Rutiner för utbildning på forskarnivå.

6 Individuell studieplan

Individuell studieplan ska upprättas för samtliga doktorander. Den individuella studieplanen specificerar högskolans och doktorandens åtaganden och tidsplan för doktorandens utbildning. För studieplanen tar doktoranden tillsammans med handledare fram individuella lärandemål som ska vara en hjälp på vägen mot uppfyllande av de nationella examensmålen.

Den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov minst en gång per år.

7 Utbildningens upplägg och innehåll

Utbildningen består av tre delar; kurser, obligatoriska seminarier och ett avhandlingsarbete. Provsom ingår i utbildning på forskarnivå bedöms med betyget godkänd/underkänd.

För licentiatexamen krävs:

- Minst 35 hp i godkända kurser
- 85 hp godkänd vetenskaplig uppsats (licentiatavhandling)

För doktorsexamen krävs:

- Minst 60 hp godkända kurser
- 180 hp godkänd doktorsavhandling

7.1 Kursdel

7.1.1 Obligatoriska kurser

7.1.1.1 Högskoleövergripande kurser

Vetenskapsteori, 5 hp

Kursen syftar till att ge doktoranden bred kunskap i vetenskapsteori. Kursen omfattar även forskningsetik.

Kvantitativ och kvalitativ metodologi, 10 hp

Kursen syftar till att ge doktoranden teoretisk och praktisk kunskap i den kvantitativa och kvalitativa metodiken, de vanligaste datainsamlingsmetoderna som normalt klassificeras som kvantitativ respektive kvalitativ metodik och färdigheter i analysverktyg.

Seminariekurs: Kritisk diskussion av forskningslitteratur, 2,5 hp

Kursen syftar till att ge doktoranden förmåga att kritiskt och konstruktivt diskutera forskning och forskningsresultat inom sitt ämnesområde samt diskutera och värdera vetenskaplig praktik i termer av vetenskaplig redlighet och vetenskapens roll i samhället.

Muntlig forskningskommunikation med olika målgrupper i nationella och internationella sammanhang, 2,5 hp

Kursen syftar till att ge doktoranden förmåga att självständigt presentera och diskutera sin forskning och sina forskningsresultat för olika målgrupper i nationella och internationella sammanhang.

7.1.1.2 För forskarutbildningsämnet

Hälsa, välbefinnande och arbetsliv för ämnet vårdvetenskap, 7,5 hp

Kursen syftar till att doktoranden ska utveckla sin förmåga till att kritiskt diskutera teorier kopplat till hälsa, välbefinnande och arbetsliv samt analysera och värdera forskningsresultat som belyser hälsa, välbefinnande och arbetsliv med anknytning till ämnet vårdvetenskap. Kursen är obligatorisk både för licentiat- och doktorsexamen.



Vetenskaplig teoribildning (för ämnena socialt arbete och vårdvetenskap) 7,5 hp

Kursen syftar till att doktoranden ska utveckla sin förmåga att analysera och kritiskt diskutera relevans, möjligheter och begränsningar med olika teorier inom socialt arbete respektive vårdvetenskap. Doktoranden ska kunna göra en jämförande analys mellan teorier och dess praktiska/kliniska funktion inom socialt arbete och vårdvetenskap. Kursen är obligatorisk både för licentiat- och doktorsexamen.

7.2 Obligatoriska seminarier

Detaljerade instruktioner för seminarierna/disputation finns angivna i styrdokumentet Rutiner för utbildning på forskarnivå vid Högskolan i Gävle.

7.2.1 Inledande vetenskapligt PM-seminarium

Doktoranden ska snarast efter antagningen till forskarutbildning presentera sin forskningsplan på ett kollegialt seminarium där projektets syfte, frågeställningar, metod, tidigare forskning och val av teoretiska analysperspektiv samt tidsplan för eventuella olika delstudier ingående bör diskuteras.

7.2.2 Halvtidsseminarium

Doktorand antagen till forskarutbildning med doktorsexamen som slutmål ska då halva utbildningstiden har uppnåtts presentera och försvara sitt arbete vid ett kollegialt seminarium. Alternativt kan doktoranden genomföra ett licentiatseminarium.

7.2.3 Licentiatseminarium

Doktorand antagen till forskarutbildning med licentiatexamen som slutmål ska då halva utbildningstiden har uppnåtts presentera och försvara sitt arbete vid ett kollegialt seminarium.

7.2.4 Slutseminarium

Doktorand antagen till forskarutbildning med doktorsexamen som slutmål ska inför planerad disputation ha ett slutseminarium.



7.2.5 Disputation

För doktorexamen skall doktoranden författa en vetenskaplig avhandling som försvaras vid en offentlig disputation.

7.3 Avhandlingsdel

Avhandlingen kan vara antingen en monografi eller sammanläggningsavhandling. I det senare fallet består avhandlingen av ett antal vetenskapliga artiklar och en ramberättelse (även kallad avhandlingskappa) som bland annat ska bestå av en sammanfattning och syntes av doktorandens arbete samt tydliggörande av det vetenskapliga bidraget inom forskningsområdet. I en sammanläggningsavhandling skall det tydligt framgå vad den forskarstuderande själv har gjort och vad andra medförfattare bidragit med.

Avhandlingen bör helt eller delvis ha varit utsatt för internationell bedömning.

7.3.1 Kravnivå

Inom vårdvetenskap är sammanläggningsavhandlingar vanligast men även monografier förekommer. En sammanläggningsavhandling bygger på ett antal delarbeten, vilka omges av en ramberättelse ("avhandlingskappa") som ger en sammanhängande helhetsbeskrivning av forskningsområdet och forskningsarbetet genom att sätta delarbetena i ett relevant sammanhang och i förhållande till varandra. I avhandlingskappan ska det också framgå hur avhandlingsarbetet kunskapsmässigt berikar och knyter an till forskarutbildningsämnet vårdvetenskap såväl som till forskarexamensrätten Hälsofrämjande arbetsliv inom vilken forskarutbildningsämnet vårdvetenskap ligger.

Sammanläggningsavhandling för doktorexamen

Sammanläggningsavhandlingen består i normalfallet av fyra arbeten (samtliga ska vara tidskriftsartiklar eller manus som avser att bli tidskriftsartiklar, och minst två arbeten ska vara publicerade eller accepterade för publicering i referee-granskade tidskrifter vid disputationen). I undantagsfall kan tre arbeten vara tillräckligt, men omfånget i dessa arbeten ska då motsvara



minst fyra arbeten med normalt omfång. Antalet arbeten beror på arbetenas kvalitet, omfattning samt doktorandens egen dokumenterade arbetsinsats i de olika delarbetena.

Inom vårdvetenskap vid Högskolan i Gävle är riktlinjen att doktoranden är förste författare på minst tre av de delarbeten som ingår i avhandlingen och skall självständigt ha hanterat det empiriska arbetet och publiceringsprocessen på minst tre av arbetena.

Monografiavhandling för doktorsexamen

Avhandlingen kan även, om det finns goda skäl, framställas som en monografi vilket innebär att forskningen är presenterad i en enda sammanhållen volym, utan att den innehåller separata delarbeten. I dessa fall gäller att doktoranden har producerat delarbeten i samma omfattning och med samma vetenskapliga krav som för en sammanläggningsavhandling och att avhandlingen bygger på och refererar till dessa arbeten. Även i monografin ska det tydligt framgå hur avhandlingsarbetet kunskapsmässigt berikar och knyter an till forskarutbildningsämnet och till forskarexamensrätten inom vilken forskarutbildningsämnet ligger.

Sammanläggningsavhandling för licentiatexamen

En sammanläggningsavhandling består vanligen av två delarbeten som omges av en ramberättelse (kappa). Minst ett ska vara accepterat för publicering i en referee-granskad tidskrift och övriga delarbeten skall bedömas hålla minst sådan kvalitet att de kan accepteras för publicering i referee-granskade tidskrifter. Doktoranden ska vara huvudförfattare på minst ett av arbetena och självständigt ha hanterat hela den vetenskapliga produktionsprocessen.

Monografiuppsats för licentiatexamen

Licentiatavhandlingen kan även, om det finns goda skäl, framställas som en monografi vilket innebär att forskningen är presenterad i en enda sammanhållen volym, utan att den innehåller separata delarbeten. I dessa fall gäller att doktoranden har producerat delarbeten i samma omfattning och med samma vetenskapliga krav som för en sammanläggningsavhandling och att licentiatavhandlingen bygger på och refererar till dessa arbeten.



8 Examen

Examensbenämningar regleras av Högskolans examensordning och lokala examensbeskrivningar.